BULETINUL EPISCOPIEI

Buletin informativ al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, cu reşedinţa la Giula
Apare cu binecuvântarea † Preasfinţitului Părinte Episcop Siluan – Anul VIII. Nr. 7 (87), iulie 2010

Domnitori români pe tronul Moldovei şi relaţia lor cu lumea occidentală în secolele XV–XVI

(Urmare din numărul anterior)

II. Petru Şchiopul şi Ieremia Movilă. Respectul lor faţă de formele de viaţă bisericească de rit răsăritean şi de rit latin din Moldova

Biserica latină din Moldova era compusă în secolul al XVI-lea dintr-o serie de comunităţi, rezultate în urma migraţiilor saşilor, secuilor şi ungurilor din Transilvania. Dispariţia regatului maghiar, în urma bătăliei de la Mohács din 1526, a privat această biserică de principalul ei sprijin[37]. Timp de peste 70 de ani, în timpul căreia nu a funcţionat nici un episcop catolic, reforma protestantă, după mişcarea husită, penetrase şi în comunităţile latine din Moldova. Se pot menţiona, în acest sens, şi opera de protestantizare instituţională realizată de către Despot Vodă, şi retragerea dincolo de Carpaţi a comunităţii de franciscani observanţi de la Bacău (1572)[38]. Între anii 1591–1592, Aron Tiranul a sprijinit misionari reformaţi pentru refacerea comunităţilor reformate în defavoarea catolicilor. „În intenţiile lor, se pare, că nici biserica greacă nu era exclusă de la programul de protestantizare”[39]. Ne aflăm, aşadar, în a doua jumătate a secolului al XVI-lea, în plină Contrareformă. Catolicii, în confruntarea lor cu protestanţii, solicită şi primesc sprijinul ortodocşilor[40].

Iezuiţii soseau în Polonia, în anul 1564, pentru combaterea protestantismului. După anul 1587, ei au fost acceptaţi şi în Moldova[41] de domnitorul Petru Şchiopul, pentru aducerea înapoi, la catolicism, a saşilor şi ungurilor protestanţi din Moldova[42]. În 1587 Bartolomeo Bruti, secretarul domniorului Petru Şchiopul scria nunţiului papal din Polonia, arătându-i sentimentele catolice ale domnitorului şi concursul lui pentru suprimarea „ereticismului” dintre saşii şi ungurii din Moldova. În 1588, a sosit în Moldova o misiune iezuitică[43]. În acelaşi an, Petru Şchiopul promitea papei, sprijinul său şi al ierarhilor săi pentru „stârpirea ereziei

Petru Şchiopul şi fiul său, portret din sec. XVII, preluat din lucrarea: Nicolae Iorga, Domni români după portrete şi fresce contemporane, Sibiu, 1930

potrivnice catolicismului”[44]. În 1590, papa Sixt al V-lea numise pe Bernardino Quirini ca episcop catolic pentru catolicii din Moldova şi Ţara Românească. Episcopul Quirini înştiinţa pe domnitorul Moldovei că a fost trimis numai pentru „cei ce trăiesc după ritul latin”[45]. Constatăm aşadar, din numeroase documente, faptul că în această perioadă, accentul Contrareformei catolice se axa, în primul rând, pe salvarea şi consolidarea catolicismului, misionarii catolici bucurându-se de sprijinul domnilor şi al ierarhilor români ortodocşi, în faţa pericolul protestant din principatul Moldovei.

În cazul domnitorului Ieremia Movilă, participarea la viaţa lumii ortodoxe, ca şi religiozitatea sa, apare profundă şi izvorâtă dintr-o convingere de nestrămutat în valorile acesteia. Atât Muntele Athos cât şi Patriarhiile de Constantinopol şi de Alexandria au beneficiat de sprijinul generos al voievodului moldovean. Documentele timpului indică o preocupare evidentă a aceluiaşi domnitor faţă de comunitatea credincioşilor ortodocşi din Lemberg, comunitatea bucurându-se de acordul şi protecţia regelui polonez[46].

Ieremia Movilă nu a ezitat să se amestece în tensiunile generate de unirea rutenilor, apropiindu-se de acea parte din comunitatea ruteană, care refuza unirea religioasă, devenind un sprijinitor al acestora în raporturile cu coroana poloneză, al cărei vasal era şi pe al cărei sprijin militar se baza.[47]

Pe de altă parte, acest voievod de lege „greacă” (ortodoxă n.n.), atât de profund introdus în viaţa ecleziastică a Orientului ortodox, în momentul în care în 1597 a sosit în Moldova episcopul catolic Bernardino Quirini (numit în funcţie de Biserica Romană în 1591 cu scopul de a avea grijă de credincioşii catolici de rit latin din acest principat), şi-a asumat sarcina de a-l întreţine financiar şi l-a primit cu deferenţă la curte. În legătură cu raporturile dintre Biserica ortodoxă şi cea latină din Moldova, Quirini nota că Ieremia Movilă a cheltuit peste 300 de scuzi pentru construcţia altarului bisericii catolice din Suceava şi pentru o foarte frumoasă icoană din aceeaşi biserică. Domnitorul şi fratele său, mitropolitul Gheorghe şi alţi ierarhi ortodocşi luau, uneori, parte la slujbele oficiate în această biserică. Domnitorul era obişnuit să se împărtăşească atât la altarul grec cât şi la cel latin.[48] Procesiunea Corpus Domini devenise o ceremonie comună, la care participau şi latini şi greci. Quirini a participat, la rândul său, la sărbătoarea ortodoxă a Bobotezei, oferind episcopilor ortodocşi spre sărutare, crucea sa latină. S-a ajuns chiar la un proiect de sinod comun pentru rezolvarea unor probleme de ordin pastoral[49]. Cu referire la aceste atitudini ale lui Ieremia Movilă, de atenţie şi implicare în realitatea ecleziastică latină, trebuie să amintim faptul că tot el a fost cel care în calitate de hatman, a înaintat, în anul 1588, arhiepiscopului catolic polonez

(Continuare în pag. a 2-a)

Domnitori români pe tronul Moldovei şi relaţia lor cu lumea occidentală în secolele XV–XVI

(Urmare din pag. întâi)

Dymitr Solikovski, adeziunea ierarhiei moldoveneşti la Biserica Romană.[50]

Jurământul de vasalitate al lui Ieremia Movilă către regele polon Sigismund III (27 august 1595) este de asemenea, important pentru conturarea temei propuse. În acest act de jurământ, domnitorul Movilă se angaejază la recunoaşterea reciprocă a formelor de viaţă bisericească a ortodocşilor şi catolicilor din voievodatul Moldovei şi regatul Poloniei: „Rugăm ca moldovenilor să le fie permis să dobândească pământuri pe teritoriul coroanei şi ca căsătoriile să fie libere, acelaşi lucru va fi valabil şi pentru polonezii care au pământuri în Moldova; în al doilea rând ei să fie consideraţi ca fraţii; noi acceptăm pretutindeni, clerul şi bisericile atât ale cultului latin cât şi ale celui grec, ele trebuind să fie păstrate în securitate, garantate şi respectate atât de o parte cât şi de cealaltă[51].

Pentru unii istorici bisericeşti, favorurile acordate catolicilor din Moldova în timpul celor doi domnitori români menţionaţi se datorează, atât scopurilor politice, cât şi „atitudinii de înţelegere şi respect de care au dat dovadă întotdeauna poporul nostru faţă de cei de alte credinţe religioase”[52].

Atitudinea filopolonă a domnitorilor Petru Şchiopul şi Ieremia Movilă trebuie văzută şi din perspectiva relaţiilor culturale dintre regatul Poloniei şi principatul Moldovei. Secolul al XVI-lea, secolul Renaşterii şi Reformei în Polonia, a fost perioada în care s-au dezvoltat relaţii strâne între cele două ţări. Tineri, mai ales din lumea oraşelor din Moldova, au studiat la universitatea din Cracovia; alţii fii de boieri, au învăţat la alte centre de cultură poloneze. Din partea polonă a crescut interesul pentru cunoaşterea poporului român. În asemenea condiţii s-au creat, fireşte, legături multiple înre marea boierime din Moldova şi nobilimea polono-ruteană. Tot mai mulţi boieri, mai ales cei ce îndeplineau funcţii în cancelaria domnească sau cele de pârcălabi ai cetăţilor de la hotar, învaţă limba polonă şi poartă corespondenţă în această limbă cu dregătorii poloni. Se leagă prietenii şi se intră în relaţii de rudenie. Şi familiile domnitoare se înrudesc cu marea nobilime din Polonia. Ieremia Movilă domnitorul Moldovei şi-a măritat toate cele patru fiice cumagnaţi poloni.[53]

Mitropolitul Gheorghe Movilă a fost un sprijinitor real al ortodoxiei din Moldova. Menţionăm doar câteva momente importante care au definit anii păstoririi sale: înfiinţarea Epi-

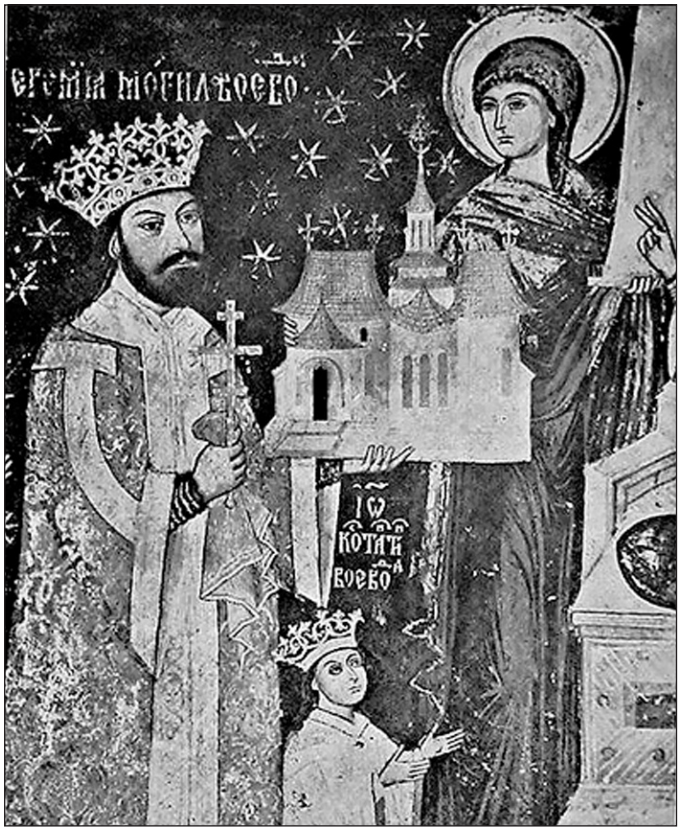

Prinţul Ieremia Movilă

scopiei Huşilor, ridicarea şi înzestrarea mănăstirii Sucevita, legături cu patriarhii Ieremia II al Constantinopolului, patriarhul Sofronie al Ierusalimului, patriarhul Ioachim V al Antiohiei.[54]

În anul 1584, la scrisoarea papei Grigorie al XIII-lea, prin care recomanda mitropoliţilor români calendarul îndreptat, mitropolitul Gheorghe Movilă al Moldovei cerea papei acordul ca credincioşii catolici din Moldova să ţină sărbătorile lor tot după vechiul calendar pentru „a petrece nesupăraţi între cei de legea grecească”[55].

La 15 octombrie 1588, acelaşi mitropolit se mărturisea, într-o scrisoare adresată papei Sixt al V-lea, ca „fiu obedient al sfintei biserici catolice romane”[56]. Arhiepiscopul polonez căruia i se încredinţase această scrisoare pentru a fi înaintată papei mărturisea că este vorba de o atitudine care nu aparţine doar mitropolitului, ci şi clerului „grec” (ortodox n.n.), precum şi voievod şi de biserica „greacă” (ortodoxă n.n.) din Moldova ca un gest antitetic în raport cu activa participare la viaţa comuniunii ecleziastice ortodoxe, în care însuşi voievodul Petru Şchiopul se implică activ”.[57]

Corespondenţa mitropolitului Gheorghe Movilă (episcop de Rădăuţi 1577-588; mitropolit 1588–1591; 1595–1605) cu unele cercuri oficiale catolice mai ales din Polonia, dar şi cu unii papi, a fost criticată de unii istorici bisericeşti. Alţi istorici consideră însă, că el a fost judecat prea aspru, legăturile cu cercurile catolice având un substrat politic, prin ele urmărindu-se menţinerea în scaun a fratelui său Ieremia Movilă (1595-1606)[58]. La sfârşitul secolului al XVI-lea luase naştere în Apusul Europei, Liga Sfântă în vederea începerii luptei antiotomane.

Ajuns, ca episcop, în Moldova doar în anul 1597, Bernardino Qurini s-a aflat într-o situaţie destul de dificilă cu o comunitate latină de mult timp privată de episcopi şi asupra căreia exercitase o puternică influenţă ambianţa moldovenească de lege răsăriteană greacă. A fost confruntat cu câteva probleme printre care amintim problema divorţurilor în rândul credincioşilor catolici, problema stării conjugale a clerului catolic, problema calendarului gregorian în rândul unei comunităţi diferenţiate de credincioşi, etc. Le-a rezolvat pe toate acestea, în spirit de toleranţă, adoptând modelul coabitării confesionale cretano-veneţiene. Quirini a impus tuturor credincioşilor catolici din Moldova (inclusiv polonezilor din Suceava) respectarea calendarului iulian, pentru a nu crea tensiuni pe fondul celebrării diferite a marilor sărbători creştine. Obţinuse în schimb, de la ierarhia ortodoxă, în cazul aderării catolicilor la Biserica greacă, mai ales ca urmare a căsătoriilor mixte, să nu se practice rebotezarea, recunoscându-se astfel botezul catolic. Experienţa eclesiastică a acestuia în Creta (provincial al ordinului franciscan), în contextul coabitării celor două comunităţi de rituri şi identităţi eclesiale diferite, l-a ajutat de asemenea, să se raporteze la viaţa religioasă catolică şi ortodoxă din Moldova. Garanţia convieţuirii armonioase în Moldova o constituia aşadar modelul veneţian aplicat în Creta, teritoriu cu populaţie majoritar ortodoxă, la vremea aceea.

Istoricul Cesare Alzati, unul dintre erudiţii oameni de ştiinţă cu preocupări serioase în legătură cu istoria bisericească a românilor, expune, în două excelente studii ale sale cuprinse în volumul „În inima Europei. Studii de istorie religioasă a spaţiului românesc”, apărut la Fundaţia Culturală Română, Cluj-Napoca, 1998, experienţa coabitării celor două tradiţii ecleziastice, apuseană de rit latin şi răsăriteană de rit grec, în Veneţia şi în Creta, ca expresie a unei „coerente lecturi” a unirii florentine, lectură pe care culta şi umanista curte romană a dezvoltat-o la sfârşitul secolului al XV-lea şi la începutul secolului următor”, analizând apoi, efectele acestui tip de coabitare eclesială în principatul Moldovei, în a doua jumătate a secolului al XVI-lea.[59]

Pentru Veneţia, uniunea florentină (1438-1439) a constituit

(Continuare în pag. a 3-a)

Domnitori români pe tronul Moldovei şi relaţia lor cu lumea occidentală în secolele XV-XVI

(Urmare din pag. a 2-a)

un moment decisiv şi a devenit, progresiv, piatra unghiulară a politicii ecleziastice a republicii: pe această bază, în a doua jumătate a secolului al XV-lea şi în prima jumătate a secolului al XVI-lea, ritul grec a primit deplina sa legitimare la Veneţia.[60] În anul 1521, papa florentin Leon al X-lea a reafirmat pentru grecii trăitori în spaţiul latin, deplina libertate de a-şi desfăşura propria activitate de cult, de a-şi păstra propriile tradiţii, recunoscute şi confirmate de către conciliul florentin. Pentru episcopii orientali se garanta liberul exerciţiu al jurisdicţiei asupra credincioşilor lor, ameninţând cu suspendarea pe episcopii latini şi cu excomunicarea pe clericii latini care ar împiedica viaţa religioasă a grecilor ortodocşi.[61]

Perioada postflorentină a indus şi în Creta (ducat – posesiune a Veneţiei, odată cu ocuparea Constantinopolului din 1204) un proces de conştientizare a identităţii ecleziale greceşti, chiar respectarea specificităţii şi totodată, a autonomiei ei în raport cu normele ecleziastice latine. În special, din a doua jumătate a secolului al XVI-lea, în Creta, ca şi la Veneţia, apare o preocupare constantă a autorităţilor politice veneţiene de a evita constrângerile şi ofensele aduse ritului grec şi de a scuti clerul şi comunităţile greceşti de normele disciplinare posttridentine, pe care ierarhia latină încerca să le extindă asupra tuturor fără distincţie de rit.[62] Niciodată în Creta, autorităţile bisericeşti veneţiene nu au încercat să îngrădească disciplina canonică greacă cu privire la starea conjugală a clerului spre exemplu. Cu referire la introducerea noului calendar gregorian (1582) Veneţia s-a străduit să obţină de la papa Sixt al V-lea (succesorul lui Grigorie al XIII-lea – cel care a promulgat calendarul îndreptat) dispensa papală de a nu aplica noul calendar în Creta şi în alte posesiuni din Levant, pentru a evita dezordinea şi tulburările ce se puteau ivi între cei ce locuiau pe acelaşi teritoriu. Unitatea calendarului a făcut posibile momente de semnificativă convergenţă între cele două rituri: procesiuni comune de Vinerea Mare şi Corpus Domini şi, de şase ori pe an, celebrarea în acord deplin a actelor de cult în onoarea dogelui şi a ducelui, venerarea comună a Sfântului Francisc de Candia[63]. Efigiile Sfântului Francisc se pot vedea în edificiile bizantine şi în decoraţiile picturale din secolele XIV-XV.[64]

Pe acest fond al informaţiilor şi analizei istorice propuse, Cesare Alzati aduce în discuţie, încă o dată, uniunea florentină, şi percepţia ei adeseori unilaterală în interpretarea istorică: „Rememorând bogatele şi articulatele raporturi menţionate aici, precum şi istoriografia dedicată acestora, nu pot să nu relev cum presupoziţiile generate de sistemele ideologice, fie ele religioase, fie ele seculare, au construit între om şi bogăţia multiformă a istoriei sale o invizibilă dar dură diafragmă, care a împiedicat o deplină şi paşnică recuperare a propriului trecut. Uniunea florentină, cu preocupările apologetice pe care le-a suscitat, constituie un exemplu emblematic. Credem că totuşi a venit vremea pentru a privi cu o atenţie sporită la fenomenele complexe care sunt legate de această uniune, analizând, din perspective multiple şi pe urmele cercetărilor ştiinţifice deja făcute, ceea ce respectiva uniune de la Florenţa a însemnat în evoluţia, nu doar culturală, ci şi religioasă a Europei. Ar putea să fie aceasta nu doar o simplă cercetare erudită şi să ne ofere cheia pentru un profund şi reînoit dialog între cele două arii culturale în care s-a exprimat civilizaţia europeană".[65]

Realitatea eclesială înregistrată la acea vreme în Creta veneţiană, este definitorie pentru a înţelege şi realitatea bisericească românească în a doua jumătate a secolului al XVI-lea din Moldova pe aceeaşi dimensiune a convergenţelor. Climatul eclesial care a funcţionat în Moldova de atunci era un fapt extraordinar într-o Europă sfâşiată de rivalităţi confesionale. S-a conturat aşadar, o oarecare formă de unitate eclesială, total diferită de modalităţile şi criteriile care au compus unirea rutenilor de la Brest. Nu întâmplător, acelaşi Ieremia care frecventa biserica catolică şi primea acolo sfintele taine, s-a situat în mod evident de partea comunităţilor neunite, intervenind în favoarea lor pe lângă regele Sigismund al III-lea[66]. Experienţa acestei întâlniri ecleziale a fost cu totul remarcabilă, iată, într-un ţinut românesc al Moldovei, un ţinut de interferenţă al celor două tradiţii creştine răsăriteană de rit grec şi apuseană de rit latin. Climatul apologetic prevalent al acelei epoci nu putea să-i acorde însă, şanse pentru viitor.

La o sută de ani de la Conciliul de la Ferara – Florenţa (1438–1439) se organiza între anii 1545-1548, 1551-1552, 1562-1563, Conciliu de la Trident. În perioada următoare acestui conciliu, a început să se consolideze în Apus tot mai mult convingerea potrivit căreia creştinii de credinţă răsăriteană ar putea deveni membri deplini ai Bisericii doar printr-o încorporare sub protecţia pastorală a episcopului roman.[67]

Astfel, se anunţa punctul de vedere exclusivist care a dus în cele din urmă, în secolul al XVIII-lea, la ruptura radicală dintre catolici şi ortodocşi. Gândirea teologică posttridentină exclusivistă, care a determinat la rândul ei, reacţii asemănătoare în spaţiul răsăritean ortodox, a împiedicat continuarea în timp, a acestei atmosfere de coabitare a două tradiţii creştine diferite. „Dacă în ochii „grecilor" din afara Moldovei (cu rare excepţii, cum erau cei din aria antiohiană) orice raport cu Roma şi cu tradiţia ecleziastică a acesteia părea a fi o acceptare a „ereziei latine", pentru Biserica Română, în faza posttridentină, devenise de neînţeles o unire care nu se traducea într-o dependenţă instituţională riguros definită şi îndeplinită concret. Poate tocmai de aceea, tmemoria istorică a experienţei moldave a fost, de fapt, pierdută şi în conştiinţa colectivă a bisericilor locale, care-i fuseseră protagoniste. Însă, totul nu face decât să confirme ca extraordinară, experienţa acelei întâlniri ecleziale".[68]

Pr. Conf. Dr. Mihai Săsăujan
Facultatea de Teologie Ortodoxă
„Justinian Patriarhul", Bucureşti

37 C. Alzati, „Reforma" şi reforma catolică faţă în faţă cu ortodoxia pe pământul românesc în a doua jumătate a secolului al XVI-lea, în Idem „În inima Europei. Studii de istorie religioasă a spaţiului românesc", Centrul de Studii Transilvane, Fundaţia Culturală Română, Cluj-Napoca, 1998, p. 147.
38 Ibidem, p. 156.
39 Ibidem, p. 157.
40 A se vedea şi studiul lui Ernst Chr. Suttner referitor la conlucrarea catolicilor cu ortodocşii împotriva pericolului protestant în secolele XVI-XVII: Conlucrarea dintre creştinii latini şi răsăriteni pentru apărarea tradiţiei împotriva reformaţilor în secolele XVI-XVII, în „Altarul Banatului", nr. 4-6/1999.
41 Melchisedec Ştefănescu, op.cit., p. 23.
42 Ibidem. Vezi şi Alzati, Reforma., p. 156: „În momentul de faţă, din mila lui Dumnezeu şi cu ajutorul strălucitului principe, domn al meu, şi prin multele eforturi ale mele, popoarele acestea sunt tot mai ascultătoare şi devotate faţă de Sfântul Scaun Apostolic, îndepărtând toate ereziile...".
43 Melchisedec Ştefănescu, op. cit., p. 23.
44 N. Iorga, op.cit., p. 198.
45 Ibidem, p. 200.
46 Scrisorile numeroase în legătură cu lucrările de zidire şi consolidare a locaşului de cult ortodox pot fi citite în vol. Hurmuzaki, Documente privitoare la Istoria Românilor, Suplimentul II, vol. I, (1510-1600), Bucureşti, 1893.
47 Cesare Alzati, Reforma, p. 155.
48 Ibidem, p. 160.
49 Idem, Influenţe cretano-veneţiene în viaţa religioasă a Ţărilor Române în epoca posttridentină, în Idem, „În inima Europei. Studii de istorie religioasă, p. 123–124.
50 Idem, Reforma, p. 159.
51 Ibidem, p. 155.
52 E. Hurmuzaki, Documente privitoare la Istoria Românilor, Supliment II..., p. 345.
53 M. Păcurariu, op.cit., p. 456.
54 Ilie Corfus, Documente privitoare la istoria României culese din arhivele polone în secolul al XVI-lea, Editura Academiei RSR, Bucureşti 1979, p. XIX.
55 M. Păcurariu, op.cit., p. 456.
56 Melchisedec Ştefănescu, op. cit., p. 27.
57 C. Alzati, Reforma, p. 153.
58 Ibidem, p. 154. Vezi şi Ernst Chr. Suttner, Conlucrarea dintre creştinii latini şi răsăriteni pentru apărarea tradiţiei împotriva reformaţilor în secolele XVI-XVII, în „Altarul Banatului", nr. 4-6/1999 p. 34: „Cererea Bisericii din Moldova era „rugămintea unei Biserici autonome pentru reluarea comuniunii cu o altă Biserică autonomă, cu care se afla în stare de schismă, în ciuda convingerii că după rezolvarea problemelor teologice dezbătute de la Ferara – Florenţa, nu mai existau motive îndestulătoare pentru schismă. Ea dorea încetarea schismei. La fel ca în celelalte Biserici de tradiţie răsăriteană, ea recunoştea şi în Biserica romană, o soră de credinţă dreaptă, ce administra în mod valid Sfintele Taine şi mijlocea credincioşilor ei viaţa dumnezeiască şi calea spre Dumnezeul întreit. Biserica Moldovei voia să intre cu aceasta în comuniune, fără a trebui să se schimbe ceva în structura ei proprie sau în relaţiile cu celelalte Biserici de tradiţie răsăriteană. Din cauza evenimentelor politice din principatul Moldovei, asupra cererii de unire s-a aşternut curând tăcerea, aşa încât aceasta nu a trecut nicicând de stadiul de proiect".
59 M. Păcurariu, op. cit., p. 455.
60 Cesare Alzati, Influenţe cretano-veneţiene, p. 125.
61 Ibidem, p. 118.
62 Ibidem, p. 118.
63 Ibidem, p. 119.
64 Ibidem, p. 120.
65 Ibidem, p. 121.
66 Ibidem, p. 125ľ126.
67 Alzati, Reforma, p.160.
68 Ernst Chr. Suttner, Relaţia alternantă dintre Bisericile Răsăritului şi Apusului de-a lungul istoriei bisericeşti, Editura Ars Longa, Iaşi 1998, p. 90.
69 Alzati, Reforma, p. 160.

Participare arhierească la diferite manifestări culturale organizate la Giula

Joi, 3 iunie 2010, la Centrul Cultural Românesc din Giula a avut loc o serată literar-folclorică dedicată poetului Mihai Eminescu, organizată de Consulatul General al României la Giula, în colaborare cu Centrul Culturii Tradiţionale Sălaj şi cu Liceul „Nicolae Bălcescu" din Giula, la care a participat şi Preasfinţitul Părinte Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria. La evenimentul care a prezentat în faţa publicului giulan poeţi şi scriitori din Sălaj şi realizările lor literare, dar şi Ansamblul folcloric „Meseşul" din Zalău, şi-au adus contribuţia şi elevi ai Liceului Românesc din Giula, care au susţinut, împreună cu oaspeţii, un microrecital de poezie, cuprinzând şi versuri de Mihai Eminescu.

Vineri, 4 iunie 2010, pe scena aceluiaşi Centru Cultural Românesc din Giula, s-a desfăşurat cea de-a XVII-a ediţie a Festivalului cercurilor Perinţa, care reuneşte formaţii de tineri elevi din cursul primar şi gimnazial de la diferite şcoli româneşti sau cu predare şi în limba română din Ungaria, preocupaţi de păstrarea dansurilor şi cântecelor populare româneşti, pe care le-au prezentat cu mult talent în faţa spectatorilor. În deschiderea acestei manifestări, Preasfinţitul Părinte Episcop Siluan, care a participat la întregul programul, a rostit un cuvânt de binecuvântare, de felicitare şi de încurajare pentru tinerii artişti populari români şi pentru instructorii lor. La evenimentul organizat de către Autoguvernarea pe Ţară a Românilor din Ungaria, au fost prezenţi Domnul Traian Cresta, Preşedintele acestei instituţii a românilor din Ungaria, Domnul Tiberiu Iuhas, Directorul Oficiului aceleaşi instituţii, Domnul Ioan Fodoreanu, Consulul General al României la Giula şi alţi invitaţi.

Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria

Conferinţă cu tema „Convieţuirea paşnică a cultelor creştine în judeţul Bichiş"

Sub genericul „Convieţuirea paşnică a cultelor creştine în judeţul Bichiş", în data de 9 iunie 2010, la Teatrul de Stat „Jókai" din Bichişciaba s-a desfăşurat o conferinţă organizată de către Consiliul Judeţean Békés (Bichiş) la care au participat reprezentanţii cultelor creştine din acest judeţ, ce poartă un nume cu semnificaţii simbolice, legate de tema conferinţei (békés=paşnic). Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria a fost reprezentată la acest eveniment de către Preasfinţitul Părinte Episcop Siluan şi de către Părintele Arhimandrit Calinic, Consilierul Administrativ-Bisericesc, care a susţinut în limba maghiară referatul cu tema „Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria: trecut, prezent şi viitor".

La conferinţă au participat, de asemenea, Domnul Domokos László, Preşedintele Consiliului Judeţean Bichiş şi gazda acestei manifestări, precum şi Dr. Kiss-Rigó László, Episcopul Eparhiei Romano-Catolice de Seghedin-Cenad, Gáncs Péter, Episcopul Eparhiei Evanghelice din Sudul Ungariei, Balázsi László, Episcopul împuternicit al Bisericii Unitariene din Ungaria, Katona Gyula, locţiitor de protopop reformat, rev. Dr. Kovács Péter, scriitorul Haas György şi Dr. Erdész Ádám, directorul Arhivelor Judeţene Bichiş, care au prezentat referate legate de cultele pe care le reprezintă, precum şi despre anumite personalităţi din judeţul Bichiş, care au constituit pilde pentru contemporanii lor.

Întâlnirea de la Bichişciaba a contribuit la o mai bună cunoaştere reciprocă şi la o cunoaştere în general a cultelor creştine care trăiesc în acest judeţ, dar şi la nivelul întregii ţări şi a evidenţiat, totodată, bunele relaţii între acestea şi reprezentanţii Consiliului Judeţean Bichiş, care sprijină, la rândul lui, funcţionarea cultelor creştine din cuprinsul judeţului.

Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria

Zi specială dedicată copiilor în parohia Micherechi

În Duminica Sfinţilor Români, care în acest an a coincis cu Duminica Părinţilor şi a Copiilor, în parohia Micherechi din cadrul Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria a avut loc un eveniment deosebit, dedicat copiilor. Cu binecuvântarea Preasfinţitului Părinte Episcop Siluan, un grup de tineri ortodocşi români din această localitate românească a organizat un program special pregătit copiilor de diferite vârste de la Casa copilului din Salonta, care începând din dimineaţa acestei zile şi până la ceasul serii au petrecut o zi de neuitat la Micherechi. În această iniţiativă, tinerii din Micherechi au avut şi sprijinul parohiei ortodoxe româneşti, ai cărei membri sunt, al Asociaţiei „Oastea Domnului" din localitate, al Primăriei locale, al şcolii şi al mai multor credincioşi.

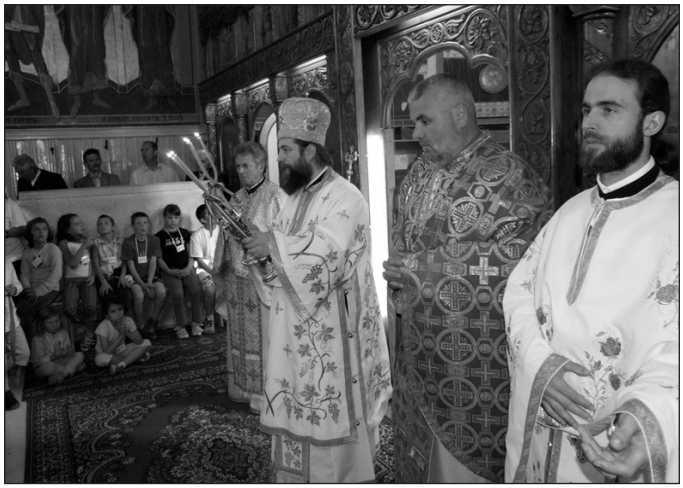

Slujire arhierească la Micherechi cu ocazia zilei copilului

Grupul de aproximativ 90 de copii de la aşezământul social din Salonta a sosit dimineaţa la Micherechi, unde a participat la Sfânta Liturghie Arhierească săvârşită de Preasfinţitul Părinte Episcop Siluan, în fruntea unui sobor de preoţi şi diaconi, precum şi la diferite programe desfăşurate pe parcursul întregii zile, care au făcut ca pentru o zi să uite de dificultăţile vieţii cotidiene şi să se bucure de dragostea cuvenită fiecărei persoane aflată la vârsta copilăriei.

La evenimentul de astăzi de la Micherechi, alături de Preasfinţitul Părinte Episcop Siluan şi împreună cu copiii a fost şi un grup de clerici, între care s-au numărat Preotul paroh Ioan Bun, Protopopul Seghedinului Aurel Becan, Protopopul Dobriţânului Origen Sabău şi Ieromonahul Gabriel, Secretar Eparhial.

Sărbătoarea de la Micherechi, care pe durata întregii zile a cuprins şi diferite activităţi sportive şi multă voie bună, precum şi o foarte frumoasă prezentare de dansuri balcanice, s-a încheiat printr-un foc de tabără, după care micii oaspeţi s-au reîntors la Salonta, împreună cu însoţitorii lor. Astfel de activităţi adresate copiilor din Salonta vor mai avea loc şi în viitor.

Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria

BULETINUL EPISCOPIEI – Periodic lunar al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria. Editor responsabil: **Prot. Pavel Ardelean,** vicar episcopal. Redactor responsabil: **Pr. Cosmin Pop**. Redacţia: 5700 Giula, Parcul Sf. Nicolae nr. 2. Internet: www.atruroman.hu. Telefon: 66/361-281, 66/463-880. Fax: 66/463-867. Tiparul: Mozi Nyomda Bt., 5600 Békéscsaba, str. Luther nr. 4/B. Director: **Garai György.** Apariţia publicaţiei este asigurată şi de Fundaţia Publică „Pentru Minorităţile Naţionale şi Etnice din Ungaria". A havilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány" támogatja.